

Nakládání S ODPADY

z podnikatelských provozoven a kanceláří

Jak správně nakládat s odpady?

Každá právnická nebo fyzická osoba oprávněná k podnikání je ze zákona **povinna nakládat s odpady v souladu s platnou legislativou.**

Co to v praxi znamená?

Základním právním předpisem upravujícím nakládání s odpady je zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpadech“).

Ze zákona o odpadech je **každá právnická nebo fyzická osoba oprávněná k podnikání**, při jejíž činnosti vznikají odpady, považována za tzv. „**původce odpadu**“ a vztahuje se na ni řada povinností, které musí dodržovat.

Je důležité si uvědomit, že mezi původce odpadu patří **nejen velké výrobní firmy**, ale i **drobní podnikatelé v maloobchodu** (živnostníci). Původcem odpadu z hlediska zákona o odpadech jsou tedy i malé obchody, cestovní kanceláře, kadeřnice, masérky, pedikérky, provozovatelé restaurací, kaváren, občerstvení, účetní, lakýrníci, topenáři, instalatéři, zedníci, pokrývači, zemědělci a mnoho dalších nevyjmenovaných živností.

Nelze uvádět, že provozovna či drobný živnostník neprodukuje žádný odpad! Každá podnikatelská činnost má své specifické odpady (např. restaurace – plasty, sklo, papír, zbytky z kuchyně, olej; účetní – papír, toner; provozovatelé obchodů – obaly od zboží, papír, plasty, uliční smetky; topenáři – stavební suť, zbytky materiálů; lakýrníci – obaly od barev...).

I drobní podnikatelé, kteří vyprodukují velmi malé množství odpadu, se musí postarat o odpovídající likvidaci tohoto odpadu a jeho vytříděných složek. Bez ohledu na to, že jsou zároveň občany města a platí za likvidaci odpadu ze své domácnosti, což se nesmí zaměňovat. Běžně se stává, že na provozovně se odpady sice třídí, ale pak jsou ukládány do nádob na tříděný odpad, které jsou určeny pro občany města. Bez písemné smlouvy s městem nemůže podnikatel ukládat své vytříděné odpady do těchto nádob!

V případě, že původce odpadů poruší některou ze svých povinností, vystavuje se nebezpečí postihu. Plnění povinností původců odpadů kontrolují pověření pracovníci obecních úřadů, obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, krajských úřadů a České inspekce životního prostředí. Mezi nejčastěji pokutované prohřešky patří např. předání odpadu osobě, která nebyla k převzetí odpadu podle zákona o odpadech oprávněna, dále nevedení průběžné evidence a nepodání ročního hlášení nebo netřídění odpadu na základní komodity. Horní hranice pokut, které mohou příslušné orgány uložit za porušení výše uvedených povinností, se pohybuje v řádech milionů korun. Za vynesení odpadkového koše do veřejného koše či kontejneru hrozí pokuta až do výše 300 tisíc korun. Je tedy vhodné zvážit, zda takové riziko podstoupit. Poruší zákon o odpadech může přijít dost drahó!

Cílem není zatěžovat drobného podnikatele novými povinnostmi, ale upozornit na často se opakující nedostatky, případně ujasnit některé skutečnosti v oblasti nakládání s odpady. Neznalost základních povinností (pravidel) vede často ke zbytečným sporům s úřady a pokutám uděleným drobným podnikatelům nebo jiným organizacím a firmám.

POVINNOSTI PŮVODCE ODPADŮ DLE ZÁKONA O ODPADECH

Základní povinnosti původců odpadů jsou shrnuty v § 16 odst. 1 zákona o odpadech:

- Vznikající odpady na provozovně zařazovat podle druhů a kategorií: základní kategorie odpadů jsou ostatní odpad (O) a nebezpečný odpad (N). To znamená, že původce odpadů nejprve vytrídí ze svého odpadu jeho nebezpečné a využitelné složky. Původce musí zejména dbát, aby nebyly míchány odpady nebezpečné s ostatními.
- Shromažďovat odpady utříděné podle jednotlivých druhů a kategorií. Nejčastěji se jedná o třídění na směsný komunální odpad, papír, plasty, sklo, případně biologicky rozložitelný odpad. Původce odpadů pod katalogové číslo samostatného druhu odpadu 20 03 01 „směsný komunální odpad“ zařadí po vytrídění až zbylou směs nevyužitelných druhů odpadů kategorie ostatní (O).
- Zabezpečit odpady před nežádoucím znehodnocením, odcizením nebo únikem. K ukládání odpadu by měly být používány sběrné nádoby optimálního objemu odpovídající vlastní produkci a musí být zajištěno, aby nedošlo ke znehodnocení odděleně sbíraných složek odpadu, případně nedošlo ke smíšení s nebezpečnými odpady.
- vést průběžnou evidenci všech svých odpadů a způsobů nakládání s nimi. Evidence se vede za každou samostatnou provozovnu a za každý druh odpadu samostatně a archivuje se nejméně po dobu 5 let.
- Podávat hlášení o nakládání s odpady prostřednictvím systému ISPOP příslušnému obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností každoročně do 15. února následujícího roku, pokud vzniklo nebo bylo nakládáno s více než 100 kg nebezpečných odpadů za rok nebo 100 t ostatních odpadů za rok.
- Odpady, kterých se podnikatel zbavuje, převádět do vlastnictví pouze osobě oprávněné k jejich převzetí – tzv. oprávněné osobě (odpadové firmě, která má na svoji činnost povolení příslušného krajského úřadu, což si musí původce odpadu vždy prověřit). Případně se zapojit na základě písemné smlouvy do systému města pro nakládání s komunálním odpadem. Podnikatel, který uzavřel s městem takovou smlouvu, je povinen, odpad podobný komunálnímu třídit a odkládat odděleně na místa, která k tomu obec určila, a to v souladu s obecně závaznou vyhláškou města.

MOŽNOSTI PŮVODCE ODPADŮ, JAK NALOŽIT S ODPADEM

- Předat svůj odpad odpadové firmě (tzv. oprávněně osobě), která má na svoji činnost povolení příslušného krajského úřadu. Původce si zvolí vlastního dodavatele služeb odpadového hospodářství, který mu vyhovuje (dle ceny a služeb).

- Využít systému zavedeného obcí (městem) pro nakládání s komunálním odpadem. Zapojení do systému v obci lze pouze na základě písemné smlouvy, která musí obsahovat vždy výši sjednané ceny za tuto službu. Původce je pak povinen tento odpad třídit a zařazovat v souladu se systémem stanoveným obcí a platit cenu

stanovenou obcí za užívání systému. Prakticky to znamená, že pro třídění svého odpadu využívá kontejnery na tříděný sběr instalované ve městě a zbytkový směsný komunální odpad (který zbyde po vytřídění, např. papíru, plastů, skla) odkládá do sběrné nádoby a tu mu podle podmínek uzavřené smlouvy odváží svozová firma, která běžně zajišťuje tuto službu pro město.

- Každý podnikatel (původce odpadu), se může, pokud má pochybnosti o správném nakládání se svými odpady, které mu při jeho činnosti vznikají, obrátit na obec s obecním úřadem s rozšířenou působností, kde získá informace od příslušného pracovníka, který má odpadové hospodářství v kompetenci. Dále pak je možné informovat se u firem, které v místě jeho podnikání zabezpečují sběr a svoz odpadu. I tyto subjekty poskytují svým klientům podrobné informace, většinou i s nabídkou svých služeb, které zajistí řádné nakládání s odpady.